

Se a te suki puipui BCG?

Te suki puipui BCG e ave ki tau pepe i se suki. Te suki puipui BCG e fesoasoani ki te teke atu o manu kola e fakamafua ne latou te TB kae fakagata ne ia te pokotia malosi o te pepe i te masaki tenei.

Te suki puipui BCG e SE 'TOGI mo pepe kola e lasi te mafai o pokotia vave ne te TB.

Kafai e isi ne au fesili io me fia maina atili koe, fakamolemole fesokotaki:

IGOA O TE OFISA O TE OLA LEI (PUBLIC HEALTH SERVICE):

FAKATUATUSI: _____

TELEFONI: _____

WEBSITE: _____

Mo ne fakamatalaga atili:

www.moh.govt.nz/cd/tbcontrol
www.moh.govt.nz/immunisation

TE SUKI PUIPUI
BCG

FAKAILOAGA KI
MATUA

MO PEPE KOLA KA VAVE POKOTIA NE TE
MASAKI O TE MAAMAA (TB)

TE BCG SUKI PUIPUI

Ko oi e 'tau o ave ki ei te suki puipui BCG?

Te suki puipui Bacille Calmette-Guerin (BCG) e se ave ki pepe katoa. E ave ki pepe kola e lasi te mafai o pokotia ne te TB.

Tau pepe e lasi tena mafai o pokotia i te TB manafai a ia:

- e nofo mo te tino tela e pokotia ne te TB io me ko oti ne pokotia i te TB
- se tokotasi o ana matua io me ko ana matua katoa ne tino Pasifika
- ana matua io me ko tino e nofo i te fale mo ia ne tino ne nofo e tusa mo te ono masina io me silia atu (i loto i te lima tausaga ko teka) i fenua kola e maluga te pokotia o te masaki ko te TB*
- ka nofo i se tolu masina io me silia atu i atufenua* kola e maluga te pokotia i ei (i loto i te lima o tausaga muamua o olotou olaga).

* **A FENUA KATOA E MALUGA TE POKOTIA I EI VAGANA KO FENUA KONEI** Ausitalia, Austria, Belgium, Canada, Czech Republic, Denmark, Finland, Falani, Siamani, Greece, Holland, Iceland, Aealani, Isalaelu, Itali, Luxembourg, Malta, Monaco, Niu Sila, Norway, Slovakia, Sweden, Switzerland, Malo soko o Peletania mo Amelika (USA).

Se a te TB?

- TB se masaki tela e pisi. E mafai o fakamafua ne ia te fitaa, taletale, te vela, mo te gaegae.
- TB e masani o pokotia ki maamaa, kae e mafai foki o pokotia i sose koga o te foino, e aofia i ei ko nonu, ko tupu, kae i nisi taimi ko te faaii.

- TB e mafai o pisi mai te tino ki te sua tino mai i te tale mo te puaki.
- TB se tasi o masaki pisi masani tela e iloa. E tusa mo te 300-400 masaki TB i Niu Sila i tausaga taki tasi.

E puipui pefea taku pepe mai te TB?

E mafai ne koe o ave tau pepe ke suki i te suki puipui Bacille Calmette-Guerin (BCG). Te suki puipui BCG e fesoasoani ki tau pepe o teke atu a manu kola e fakamafua ne latou te TB. Te suki puipui tenei e suki ki tau pepe.

Se a te taimi lei ki taku pepe ke suki i te suki puipui BCG?

- E lei ke tuku atu te suki puipui ki tau pepe i loto o ne naai aso i te fanauga ke oko ki te 6 masina i te matua.
- Kafai tau pepe ko matua atu mo te 6 masina, ka fai a sukesukega ki ei ke onoono me ne pokotia a ia ne manu o te TB io me ikai. Mai i ikuga o te sukesukega tenei, ka fai i ei se ikuga e uiga mo tena suki puipui.

E fakatonu pefea ke fai te suki puipui o taku pepe?

E mafai ne koe o faipati ki te takitaki fakamatuatua i te fale fanau (Lead Maternity Carer io me ko te LMC), tokita io me se fafine fakafanau (midwife) ke fakatonu ne ia. Io me fesokotaki koe ki te ofisa o te Ola Lei (Public Health Service) e pili atu kae fakafesili ke faipati koe mo te Neesi BCG i kona. Onoono mai lalo ki fakamatalaga atili mo te faitu tenei.

Se a te mea ka tupu manafai ko suki taku pepe?

E masani saale o isi se mea e faka'sae kae e seai ne pokotiaga leva e masani mafua mai i ei. Te lasiga o pepe e suki ki te suki puipui BCG tenei e faka'sae se palaaga, 'tao atu ko te kamataaga o mafu mo te mafuaga o te fagata i loto i te tolu masina.

- **I te 1-6 vaiaso**, ka mafai o isi se pusaaga i te koga ne suki. E 'tau o mafu i ne naai vaiaso.
- **Mai tua o te 6-12 vaiaso**, te pusaaga ka mafai o fai pela me se tamaa palaaga. Kafai e tupu te mea tenei, e 'tau o 'tao a te mata o ia ki se koosi (gauze) ke sao se ea ki loto. Se fakapikigina ki se palasitaa.
- Te palaaga ka mafai o oko ki te 3 masina te taimi e mafu i ei, kae ka mafai o tu i ei te fagata. Te mea nei se mea loa e masani.

E pefea te malosi o te suki puipui tenei?

Te malosi o te suki puipui BCG o teke atu te TB e se mautinoa fakalei. E pefea loa, e ui i ei a te BCG e se fakagata ne ia te pokotia o te TB, kae e talitonu fakatasi me i te BCG e puipui ne ia mai i te tulaga pokotia malosi o tamaliki ne te TB. Ona ko te faitu tena, a te BCG e tumau loa te tuku atu ki tamaliki mai i lalo o te 5 tausaga i luga i Niu Sila ke fakafoliki te mafai o oko atu ki se tulaga fakamataku te pokotiaga o tamaliki ne te TB.

E pefea te leva o te puipui a te suki tenei?

Te leva o te puipui ma oti te suki puipui BCG e se mautinoa lei. E ui i ei, a sukesukega ne fai ne fakaasi mai me e seai se mafulliga i te puipui a te suki puipui BCG 15 tausaga mai tua.